

**STORE
NORSKE
LEKSIKON**

Innhold

- 3 Året 2022 kort oppsummert
- 3 Organisasjonane som står bak leksikonet
- 4 SNLs samfunnsoppdrag og -rolle
- 5 Innholdet
- 6 Vesle norske leksikon
- 8 Kunnskap folk stolar på
- 8 Store norske leksikon og Wikipedia
- 10 Oppslagsverk som er blitt del av SNL
- 10 Rektor Margareth Hagen (UiB) om SNL
- 11 Nynorsk i Store norske leksikon
- 12 Lesarane
- 12 Mest lesne artiklar
- 14 Slik lagar vi leksikon
- 15 Oppdateringsstatus
- 16 Fagansvarlege og forfattarar
- 18 Store norske leksikons historie
- 19 Internasjonalt leksikonsamarbeid
- 20 Sagt om Store norske leksikon i 2022
- 21 utfordringar
- 22 Organisasjonen
- 23 Leksikonet i tal og grafar

Kunst og intelligens

Kunstig intelligens utfordrar no alle som arbeider med tekst og kunnskap. No kan ein chatbot skrive akademiske artiklar og ta skuleeksamen til beste karakter.

I dag er det språkmodellane som er det mest imponerende med chatbottane. Faktagrunnlaget og kjeldene er meir tvilsame, og korpuset som blir brukt for å trene bottane er snevert, dårleg og rasistisk. Likevel ser ein konturane av store endringar for alle som arbeider med tekst og kunnskap. Kunstig intelligens er ei av fleire store endringar som har påverka kunnskapssektoren dei siste åra.

Mykje er usikkert, men leksikonet har møtt store skifte før: På 2000-talet endra Wikipedia og Google høva for leksikon i heile Europa. For SNL vart det ein tydeleg styrke at leksikonet hadde signerte artiklar skrivne av fagfolk, framfor Wikipedias anonyme bidragsytarar. Det vart òg viktig å senke terskelen for å bidra: Vi opna for at kven som helst kan kome med endringsframlegg til artiklane, men med fagleg kvalitetssikring før publisering. Frå 2015 har SNL vore den største formidlingskanalen for alle universiteta og fleire høgskular, og i dag har leksikonet ein trygg posisjon i kunnskapssamfunnet.

No blir vi utfordra på ny. Kunstig intelligens leverer ofte eit godt resultat, men det blir òg tydeleg at dei manglar det ein forventar av eit leksikon: ein forfattar med fagleg autoritet, gjennomsiktighet, brukarmedverknad og god kjeldebruk. Der chatboten berre er éin, så er SNL eit mangfald av over 1100 fagansvarlege, 5000 forfattarar og ein dedikert redaksjon.

Robotar er heller ikkje noko heilt nytt for oss i leksikonet. Dei siste åra har vi gjort omfattande eksperiment med maskingenerert prosa i meir enn 20 000 artiklar. Forskarar har for eksempel skrive gode artiklar om dei viktigaste fugleartane, men vi har nytta maskingenerert tekst for å komplettere samlinga med artiklar om alle dei 11 000 kjende fugleartane i verda. Vi har òg teke i bruk og utvikla maskinomsetjingsverktøy og sett på ulike språkmodellar.

Det er for tidleg å seie noko heilt sikkert om korleis kunstig intelligens vil endre Kunnskaps-Noreg og leksikonet. Det er klart at det vil endre mykje. Men tilgang til kvalitetsikra kunnskapskjelder er eit viktig grunnlag for demokratiske og opne samfunn. Her står leksikonet støtt.

Erik Bolstad
dagleg leiar, sjefredaktør

Knut Olav Åmås
styreleiar

2022 kort oppsummert

Store norske leksikon er eit ålmenleksikon som dekkjer alle kunnskapsområde. Leksikonet er gratis, fritt tilgjengeleg og reklamefritt. Med opptil 3,5 millionar brukarar i månaden og 600 000 lesne artiklar kvar dag er snl.no Noregs største nettstad for kunnskapsformidling. I 2022 vart artiklane våre lesne 107 millionar gonger. Det er elevar og studentar som bruker oss aller mest.

Innhaldet i SNL er redaksjonelt stoff som blir laga av fagekspertar med bidrag frå friviljuge. Alle kan bidra i kunnskapsdugnaden og få bidraga sine evaluerte av ein fagperson. Verket blir redigert etter redaktørplakaten.

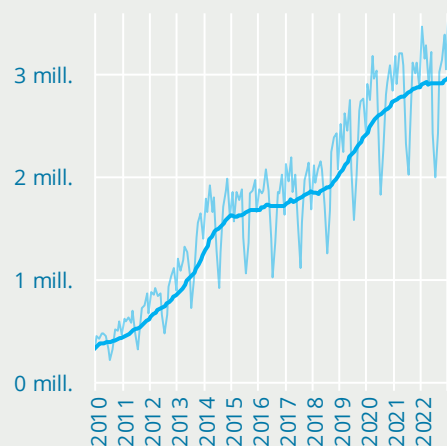
Store norske leksikon byggjer på verk

med røter heilt attende til 1907. Innhaldet blir oppdatert, signert og kvalitetssikra av 1125 fagansvarlege, fleirtalet er forskarar ved vitskaplege institusjonar. Universiteta er sjølve stammen i leksikonet. Den faglege forankringa er synleg for lesarane og styrkjer truverdet vårt. Det er unikt at så mange akademikarar i eit land driv så omfattande formidling på ei felles plattform, og at dei når så mange lesarar. Det står framleis mykje arbeid framfor oss med både artikkeloppdatering og rekruttering av fagekspertar, men mykje av innhaldet i leksikonet er blitt svært godt.

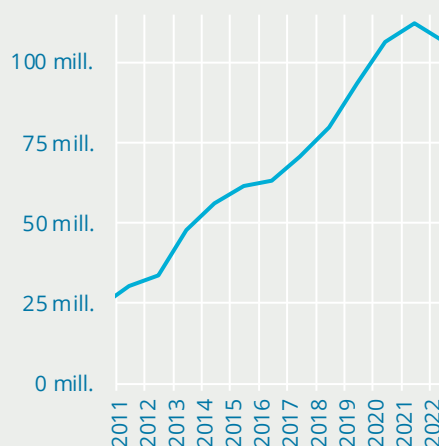
Leksikonet er blant dei mest brukte norskpubliserte nettstadene.

Det er mange som les Store norske leksikon: I snitt var det 3 millionar unike brukarar i månaden i 2022. Dette er ei kraftig auke samanlikna med tidlegare år; brukartala steig 6 prosent frå 2021.

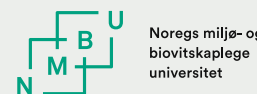
Unike brukarar per måned per år. Glidande snitt vist med tjukk strek, brukartal per måned i tynn. Brukartala i 2022 per måned varierte mellom 2,0 millionar og 3,5 millionar.

Lesne artiklar per år. I 2022 vart artiklane i leksikonet lesne 107 millionar gonger. Det er svært gledeleg at dei gode lesartala held seg stabile.

Medlemsorganisasjonar i Store norske leksikon

Foreininga Store norske leksikon er ein kunnskapsdugnad der universitet, høgskular og andre ideelle organisasjonar bidreg. I Universitets- og høgskulelova er formidling definert som ei kjerneoppgåve, og SNL er ein av kanalane der universiteta når ut med kunnskap til verkeleg mange nordmenn.

Samfunnsoppdraget

Gyldig kunnskap er en forutsetning for å forstå, argumentere og påvirke i et demokratisk samfunn. Derfor sier Grunnlovens paragraf 100 ikke bare at myndighetene er pålagt å legge til rette for at den offentlige samtalen skal være åpen, men også for at den skal være opplyst. Dette er kjernen i samfunnsoppdraget til både Store norske leksikon og foreningens medlemmer.

Demokratiseringen av medier har skapt en fragmentert offentlighet og spredt definisjonsmakten mellom mennesker, institusjoner og kommersielle aktører. De store institusjonene for forskning og utdanning i Norge har gått sammen om å opprettholde og styrke en viktig kilde til felles kunnskap, Store norske leksikon.

TILGJENGELIGGJØR ET FELLESGODE

Universitetene og høyskolene tar et aktivt samfunnsansvar ved å formidle kunnskapen de produserer og besitter. De oppfyller kravet om å formidle bredt ved å stå bak leksikonartikler som det leses tre av hvert eneste sekund, døgnet rundt. Slik blir fellesgodet som kunnskapen utgjør, tilgjengelig for alle.

Det er viktig at de største kunnskapsinstitusjonene samler seg rundt én felles plattform for formidling på nettet. SNL kommer høyt i søkeresultatene til Google og andre søkemotorer fordi vi er en troverdig kilde som er mye brukt og lenket til. Godt innhold spredt over mange ulike nettsider er vanskelig å finne for leserne; én felles plattform er lettere å bruke og gjør merkevaren mer gjenkjennelig.

EN AUTORITATIV KILDE

SNLs formål er «å publisere signert innhold redigert av fagfolk. Artiklene skal være kvalitetssikret med hensyn til faglig etterrettelighet og kildekritikk».

Et leksikon skal ikke bare samle faktaopplysninger, det skal også definere begreper og gi analyser av hendelser, emner og personer. I SNL bidrar noen av landets fremste fagfolk med slike analytiske tekster. Ved å gjøre dem tilgjengelige for alle bidrar leksikonet til et opplyst samfunn.

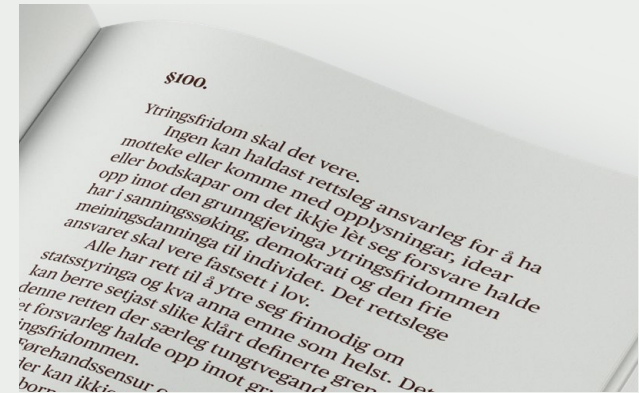
De fagansvarlige er håndplukkede eksperter innenfor hvert fagfelt. I tillegg er brukermedvirkning en viktig del av SNLs modell. At alle har mulighet til å bidra, skaper både gjennomsiktighet, engasjement og legitimitet. Endringsforslag og kommentarer fra bidragsyttere sørger for at vi drar nytte av kompetanse fra hele samfunnet. Samtidig unngår vi at leksikonet blir elitistisk og fjernt fra folk flest. Bidragene gjør det også lettere å holde leksikonet oppdatert.

Når mange hundre fagfolk skriver signerte artikler i SNL, skaper de kilder som det kan henvises til, og der kvaliteten er enkel å vurdere basert på hvem forfatteren er. Artiklene fungerer som autoritative kildetekster, både for generell kunnskapsutvikling og i samfunnsdebatten.

INFRASTRUKTUR FOR KUNNSKAP

På samme måte som samfunnet trenger troverdige nyhetskilder, trengs tilsvarende gode kilder for grunnlaget og bredden i kunnskapen. Selv i et mylder av innhold er det ingen selvfølge å finne gode kilder. Det kommer helt enkelt an på hvem som skaper nettinnholdet og om det er mulig å finne fram til de gode kildene.

Store norske leksikon er infrastrukturen der fagfolk har mulighet til å formidle faget sitt direkte til allmennheten i et nøkternt og tilgjengelig språk, uten at temaene må spisses for å passe en journalistisk vinkling eller baseres på nye forskningsgjennombrudd.

§ 100 i Grunnloven om ytringsfrihet. Leksika og oppslagsverk er viktige grunnlag for en åpen og opplyst offentlig samtale.

VITENSKAPENS STEMME

Det er viktig at forskere og fageksperter når ut med god kunnskap og fakta, ikke minst om stridsspørsmål. Store norske leksikon har vitenskapelig basert innhold. Vi har ikke som mål i seg selv at innholdet skal virke «nøytralt» eller gjengi hva folk flest er enige om. Derimot skal vi gjengi hva forskerne er enige om, og oppsummere faglige uenigheter der det er relevant.

ÅPENHET OM HVEM SOM SKRIVER

Store norske leksikon praktiserer full åpenhet, og kildekritikk skal være enkelt. Kulturkomiteen på Stortinget formulerte i sin merknad til støtteordningen for nettleksikon: «Komiteen vil påpeke at åpenhet om hvem som skriver er vesentlig for å kunne utøve direkte kildekritikk, og derved kvalitetssikre og forbedre levende leksikalske oppslagsverk.»

Å mestre kildekritikk er en stadig viktigere forutsetning for å bli kunnskapsrik. Hos oss skal folk kunne se hvem som står bak all aktivitet, derfor krever vi at alle skriver under fullt navn. Hver eneste revisjon av alle artikler er tilgjengelig: Man kan se hvem som har foreslått endringer og hvem som har godkjent dem.

Over tid danner oppdateringshistorikken en fortelling om hvem som har definert den norske kunnskapsarven.

Innholdet

Vi gir ut fire leksika på snl.no:

- ▶ **STORE NORSE LEKSIKON - SNL** er hovedleksikonet med 171 106 artikler. Det er et allmennleksikon, oppdatert av fagfolk hver eneste dag.
- ▶ **STORE MEDISINSKE LEKSIKON - SML** er Norges største medisinske oppslagsverk med 12 368 artikler. SML oppdateres av medisinerere.
- ▶ **NORSK BIOGRAFISK LEKSIKON - NBL** er et historisk verk som kom ut fra 1999 til 2005. Det inneholder 5853 artikler om sentrale personer i norsk historie og blir ikke oppdatert.
- ▶ **NORSK KUNSTNERLEKSIKON - NKL** er et historisk verk som kom ut fra 1982 til 1986. Det inneholder 3819 artikler om norske kunstnere og blir ikke oppdatert. Nasjonalmuseet eier NKL.

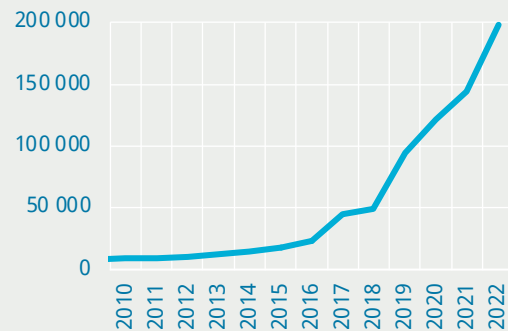
I løpet av 2023 kommer dessuten *Lille norske leksikon* til å bli lansert og publisert.

Store norske leksikon på nett var opprinnelig basert på papirleksikonet i 16 bind som Kunnskapsforlaget utga i årene 2005–2007. Med årene har eksisterende artikler blitt utvidet og nye kommet til, og nå har SNL og SML til sammen over 180 000 artikler. Hvis verkene skulle vært utgitt i papirformat i dag, ville det utgjort 66 bind. Artikkene i leksikonet er alt fra korte begrepsdefinisjoner til lange historieartikler. Det er svært lite igjen av det opprinnelige papirleksikonet i dagens SNL.

Fram til 2016 fokuserte vi på å oppdatere og utvide de mest leste artiklene. Fra 2017 til 2021 prioriterte vi å gå gjennom artikler som ikke hadde blitt kvalitetssikret eller oppdatert siden de ble publisert på nett i 2009. Noe av dette var artikler som måtte nyskrives eller oppdateres grundig, og noe var artikler som hadde godt innhold, men som manglet det folk forventer av et moderne, digitalt leksikon: lenker, bilder og fulle setninger.

Under arbeidet med å gå gjennom alt innholdet vårt oppdaget vi en rekke artikler som bør forbedres, og det jobber vi med nå. I tillegg skal vi i større grad enn før skaffe nytt innhold på områder der vi vet at det er mangler, og vi vil dessuten øke kvaliteten på det innholdet vi har. Da er det både snakk om at artiklene skal være oppdaterte, at de skal være tilgjengelige for leserne og at vi skal jobbe på tvers av fagområder for å sikre at viktige temaer blir belyst fra flere sider.

Som et ledd i dette arbeidet kommer vi blant annet til å fortsette med å importere eksisterende leksika til SNL for å styrke oss på spesifikke områder. Vi kommer også til å arbeide videre med å gjøre viktig skolerlevant innhold mer tilgjengelig og nyttig. For denne delen av arbeidet vårt kommer vi til å dra veksler på arbeidet som gjøres med å bygge opp Lille norske leksikon.

Antall bilder i leksikonet er fortsatt for lavt, men i 2022 fikk vi inn 55 000 nye bilder, og 15 404 bildeløse artikler ble bildelagt. 45 prosent av artiklene har bilder, en nær dobling fra 24 prosent i 2019.

I 2010 ga Kunnskapsforlaget opp å drive Store norske leksikon. Fritt Ord og Sparebankstiftelsen DNB overtok leksikonet og etablerte en ny organisasjon. I 2014 ble denne omdannet til Foreningen Store norske leksikon, som blant annet har alle universitetene som eiere. Tekstbasen vi overtok, bestod av innholdet fra papirleksikonet Store norske leksikon. I løpet av de siste årene er innholdet blitt kraftig utvidet. Dersom vi skulle gitt ut leksikonet på papir i dag, ville det vært ca. 66 bind.

Lille norske leksikon

Skoleelever er blant de ivrigste og mest lojale brukerne av Store norske leksikon. Leksikonet brukes aktivt i undervisning og blant elever, også i barne- og ungdomsskolen. Da møter mange av de yngre brukerne tekster som er altfor vanskelige for dem. Mange lærere, foreldre og elever har tatt kontakt og ønsket seg et enklere leksikon. I 2022 startet arbeidet med et nytt oppslagsverk for alvor. Målet er at Lille norske skal lanseres på internett høsten 2023.

Det nye verket skal, i et enklere språk, tilby det samme som Store norske leksikon: et etterrettelig, oppdatert oppslagsverk, fritt for politisk og kommersiell agenda, redigert og signert med fullt navn, kvalitetssikret av fagfolk, gratis og åpent for alle på internett.

Lille norske leksikon skal ha universell utforming av tekst og design. Primærmålgruppen for det nye verket skal være 11-åringene. Tekst, artikkelutvalg og funksjonalitet skal utformes så Lille norske leksikon kan brukes av alle som ønsker et enklere alternativ til SNL. Vi ønsker også å gi et tilbud til folk med lesevansker, mennesker med et annet morsmål enn norsk, sterke lesere som er yngre enn målgruppa - eller hvem som helst som ønsker seg et kjapt og lettforståelig overblikk over et tema. Slik kan SNL oppfylle sitt formål og samfunnsoppdrag ved endelig å kunne tilby kvalitetssikret kunnskap til alle i Norge.

TILGANG PÅ INFORMASJON STYRKER DEMOKRATIET

Sakprosa har en sentral rolle i utviklingen av leseferdigheter og leseglede, og vi ser at leksikon er en sjanger som mangler for yngre lesere. Nysgjerrighet og kunnskapstørst bør belønnes med gode svar. Når unge lesere møtes med språk og innhold de forstår, bygges gode vaner for å identifisere og velge oppdaterte kunnskapskilder de vet de kan stole på. Kildekritiske lesere er bedre rustet til å stå imot falske nyheter, propaganda og villedende informasjon.

Dette legger grunnlag for større grad av deltakelse i samfunnet og styrker dermed demokratiet. Bedre tilgang på forståelig kunnskap bidrar også til å utjevne sosiale forskjeller, som vi vet oppstår i ung alder og som kan vare livet ut. Lille norske leksikon kan være et viktig bidrag til bevaringen av det norske tillitssamfunnet.

I løpet av 2022 engasjerte redaksjonen 73 forfattere med erfaring som barne- og ungdomsbokforfattere, lærebokforfattere, journalister og klarspråk-skrivere. I løpet av året ble det utviklet en egen forfatterveiledning og holdt forfatterkurs både fysisk og digitalt.

Over 1300 elever på skoler over hele landet skal være med og teste artiklene i Lille norske leksikon. I samarbeid med Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger har vi utviklet et testopplegg som skal sikre at vi får gode svar. Tilbakemeldingene skal vi bruke til å sikre at språk, utvalg og nivå er tilpasset målgruppene før lansering.

EN NY MODELL FOR TEKST

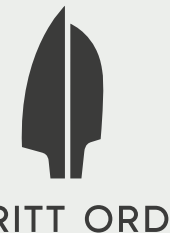
Å skrive enkelt for en ung målgruppe er en kunst. I Lille norske leksikon skal artiklene skrives av forfattere som er eksperter på å nå målgruppa. I løpet av 2022 engasjerte redaksjonen 73 forfattere med erfaring som barne- og ungdomsbokforfattere, lærebokforfattere, journalister og klarspråkskribenter. Forfatterne skriver artikler basert på innhold i SNL. I etterkant vil artiklene bli faktasjekket og kvalitetssikret av fagansvarlige i SNL. Denne modellen skiller seg fra SNL, hvor det er fagfolkene selv som skriver artiklene.

I løpet av 2022 er det blitt utviklet egen forfatterveiledning og holdt forfatterkurs både fysisk og digitalt. Å skrive enkelt nok har høy prioritet. Derfor har redaksjonen i Lille norske leksikon inngått samarbeid med Leser søker bok, Dysleksi Norge, Universitetet i Oslo og Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger for å sikre god tilrettelegging for folk med lesevaner. Universell utforming og enkelt språk er en grunntanke i hele prosjektet.

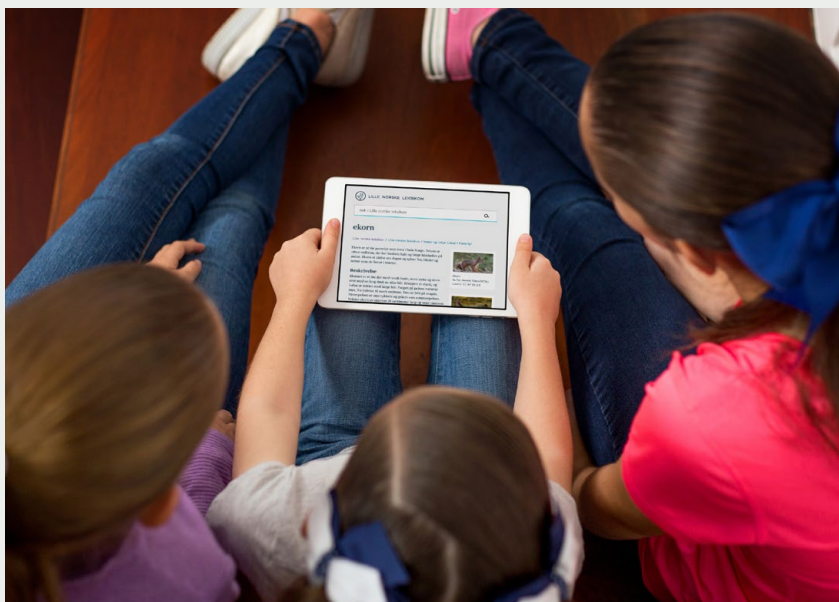
HVORDAN TREFFE LESEREN?

Unge lesere er, i likhet med voksne, interessert i alle mulige emner. Lille norske leksikon skal være et allmennleksikon med artikler innenfor alle temaer. Artiklene skal med enkle ord forklare viktige fenomener i det norske samfunnet og i verden. Før lansering i 2023 er målet å ha 2000 artikler klare.

Lærere i grunnskolen har uttrykt stor glede og entusiasme for at Lille norske nå er i gang. De har gitt oss verdifulle tilbakemeldinger underveis, og vi ønsker oss flere innspill fra elever og lærere. Derfor fikk vi i 2022 hjelp av Foreningen !les til å kontakte lærere over hele landet. Vi ba klasser som ville hjelpe til, om å sende søknad, sammen med en lærer, om å få bli testklasse. Disse skal lese og vurdere artikler. I samarbeid med Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger har vi utviklet et testopplegg som skal sikre at vi får gode svar. Tilbakemeldingene skal vi bruke til å sikre at språk, utvalg og nivå er tilpasset målgruppene før lansering. 38 klasser fra alle fylker i landet ville være med - det er til sammen over 1300 elever!

Fritt Ord og Sparebankstiftelsen DNB har bevilget til sammen 2,5 mill. kr i årlig støtte i oppstartsperioden for det nye leksikonet. I 2022 fikk Lille norske leksikon også tilskudd fra NFFO, Bergesenstiftelsen og Bufdir. Uten støtten ville det ikke blitt et nytt leksikon. Tusen takk!

Redaksjonen i Lille norske leksikon under planlegging av kategoristruktur og prioritering av hvilke artikler som er viktigst å få på plass. Til lanseringen i 2023 er det planlagt rundt 2000 artikler, men på sikt må det trolig være rundt 5000 artikler for å dekke de viktigste temaene.

STORE NORSKE LEKSIKON ♥ WIKIPEDIA

Store norske og Wikipedia brukes til ulike formål, og vi mener at de to oppslagsverkene gjør offentligheten bedre på hvert sitt vis: Store norske leksikon er på sitt beste i definisjoner og analyser der god faglig forståelse tilfører merverdi. Wikipedia er et fantastisk oppslagsverk til fakta-informasjon om for eksempel kjente personer eller geografiske enheter, men uten faglig kvalitetssikring.

Wikipedia har samlet høyere lesertall enn Store norske leksikon. Hovedårsaken er at vi ikke dekker like mange områder. Både personer, hendelser, steder og begreper som omtales i Store norske leksikon, skal ha nasjonal eller faglig relevans.

For artikler som er relevante for akademisk formidling, har Store norske leksikon ofte like mange lesere som norsk Wikipedia: Geografi og populærkultur er mindre lest, mens innen jus, litteratur, religion, historie og lignende, har vi gjerne like mange lesere. Medisinartikler er til dels mye mer lest i Store norske leksikon. Både norsk og engelsk Wikipedia lenker mye til Store norske leksikon som kilde.

MEST LEST I STORE NORSKE LEKSIKON OG WIKIPEDIA I 2022

Både Store norske leksikon og Wikipedia åpner for at hvem som helst kan bidra. I SNL går imidlertid en fagperson gjennom alle endringsforslag før publisering, og ingen bidragsytere får lov til å være anonyme. Begge modellene har fordeler og ulemper: Wikipedia kan ofte være raskere, mens SNL er på sitt beste i artikler der faglig forståelse, definisjoner og analyser tilfører merverdi. Det ser ut til at leserne våre forstår forskjellen og bruker oss til ulike ting: Vanligvis er det ingen overlappende tema blant de mest lest artiklene.

STORE NORSKE LEKSIKON

- 1 stjerneteknikk
- 2 første verdenskrig
- 3 narsissisme
- 4 islam
- 5 andre verdenskrig
- 6 buddhisme
- 7 den kalde krigen
- 8 jødedom
- 9 Den franske revolusjon
- 10 hinduisme

NORSK WIKIPEDIA

- 1 Carles Puigdemont
- 2 Ukraina
- 3 Norge
- 4 Elizabeth II
- 5 VM i fotball 2022
- 6 NATO
- 7 Jeffrey Dahmer
- 8 Vladimir Putin
- 9 Kleopatra
- 10 Håndball-EM for kvinner

ENGELSK WIKIPEDIA

- 1 Jeffrey Dahmer (kannibal)
- 2 Russian invasion of Ukraine
- 3 Deaths in 2022
- 4 2022 FIFA World Cup
- 5 Elizabeth II
- 6 YouTube
- 7 Elon Musk
- 8 Vladimir Putin
- 9 Bible
- 10 Cristiano Ronaldo

Kilder: Google Analytics (SNL), <https://pageviews.toolforge.org/topviews> (Wikipedia)

Kunnskap folk stoler på

Aldri før har så mange nordmenn lest leksikon som nå. Mens papirleksikon var en dyr investering som fantes i et mindretall av norske hjem, er nettleksikonet tilgjengelig for alle med tilgang til internett. For første gang i historien er leksikon blitt allemannseie på ordentlig.

Oppslutningen om Store norske leksikon er stor og voksende, og de siste par årene har det blitt lest mer enn 100 millioner artikler på SNL per år: I 2022 hadde snl.no 107 millioner sidevisninger, en ørliten nedgang på 3,6 prosent fra 2021. På vanlige hverdager utenom skoleferiene var over 200 000 unike brukere innom snl.no, og i løpet av januar hadde

leksikonet 3,5 millioner unike brukere. Få, om noen, sammenlignbare norske nettstedet vokser så raskt som Store norske leksikon.

HØY TILLIT

Disse tallene er et resultat av mange års jobbing for å styrke innholdet, kombinert med strategisk kommunikasjonsarbeid for å fortelle hvordan innholdet skapes og kvalitetssikres. SNL står svært sterkt blant unge internettbrukere, både i kjennskap, bruk og tillit.

Opinion har gjennomført spørreundersøkelser for Store norske leksikon i 2019, 2020 og 2022. Disse gir god innsikt i

Store norske leksikon har svært høy kjennskap og tillit blant skoleelever.

97 prosent av elever i aldersgruppa 15–18 år sier at de stoler på det som står i Store norske leksikon i stor eller svært stor grad.

Lærerne er noen av SNLs fremste ambassadører, men redaksjonen besøker også videregående skoler når anledningen byr seg. Her er SNL på besøk hos elevene i medier og kommunikasjon ved Alta videregående skole i Finnmark.

tilliten og oppslutningen SNL har i befolkningen i dag, sammenlignet med andre store informasjonskilder på nett. 55 prosent av befolkningen vet at snl.no er nett-adressen til Store norske leksikon; i aldersgruppen 15-29 år er 83 prosent kjent med dette, mens blant dem over 50 år er tallet rundt 40 prosent. Kjennskapen til snl.no faller altså jo eldre man er.

32 prosent av dem som kjenner SNL, bruker leksikonet én eller flere ganger i uka, og over halvparten av dem over 60 år som kjenner til snl.no, er innom leksikonet minst én gang i måneden. Over 90 prosent av dem under 30 har brukt SNL til skole eller studier, og i befolkningen som helhet har rundt 35 prosent brukt leksikonet til arbeid, og 65 prosent har brukt det på fritiden.

Undersøkelsene viser også at tilliten til leksikonet er svært høy: 94 prosent av dem som kjenner til SNL, svarer at de stoler på innholdet i stor eller svært stor grad. Ingen svarer i svært liten eller liten grad.

88 prosent vet at SNL er skrevet og kvalitets-sikret av fagfolk, og 80 prosent er helt eller litt enige i påstanden «Jeg får svar på det jeg lurer på i Store norske leksikon». 82 prosent sier at de stoler mer på SNL enn på Wikipedia.

UTFORDRINGER

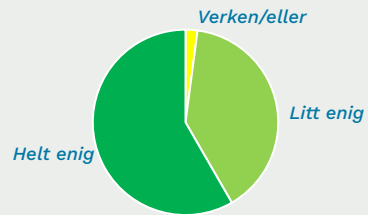
Kjennskapen til SNL som en digital kunnskapskilde er fremdeles for lav blant dem over 50 år. I denne aldersgruppen forbindes navnet Store norske leksikon først og fremst med skinninnbundne bøker, ikke med en nettside. Måttet merkevare- og omdømmebygging i denne aldersgruppen er derfor et prioritert område for SNL.

De siste par årene har vi fått drahjelp av pandemien til å få bredere lag av befolkningen inn på snl.no, ved at flere enn tidligere søkte etter kvalitets-sikret kunnskap på internett.

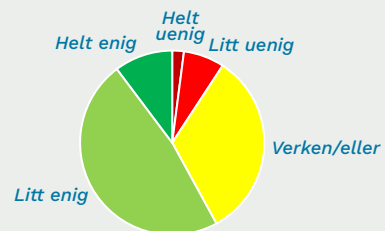

Slik svarte nordmenn da vi i 2022 ba dem beskrive SNL med tre ord.

«JEG HAR TILTRO TIL AT DET SOM STÅR I STORE NORSKE LEKSIKON, ER RIKTIG»

«JEG HAR TILTRO TIL AT DET SOM STÅR I WIKIPEDIA, ER RIKTIG»

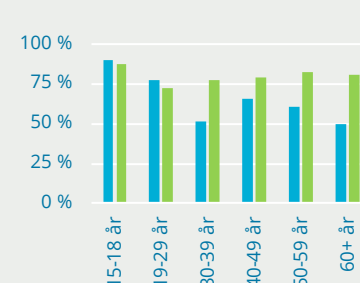

Kilde alle grafer: Undersøkelse utført av Opinion februar 2022

TILLIT OG BRUK I ULIKE ALDERSGRUPPER

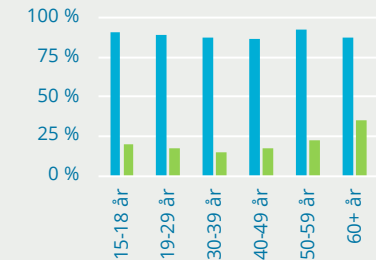

Tiltroen til Store norske leksikon (blå) er svært høy i alle aldersgrupper, i sum har 94 prosent tiltro til SNL. Tilliten til Wikipedia (grønn) er lavest blant de unge (40 prosent blant 15-18-åringene) og høyest blant de eldste (74 prosent blant 60+).

Bruken av SNL er høyest blant de unge: 90 prosent av 15-18-åringene sier at de bruker SNL, mens bare 50 prosent av 60+ sier det samme. Bruken av Wikipedia er jevnere i de ulike aldersgruppene.

KJENNSKAP TIL PRODUKSJONSMODELLEN

Andel som svarer ja på spørsmål om SNL/Wikipedia «er skrevet og kvalitets-sikret av fagpersoner»

SNL og Wikipedia har ulike produksjonsmodeller: Mens SNL er skrevet og kvalitets-sikret av fagfolk, er Wikipedia åpent for at alle kan skrive. Over 90 prosent vet at SNL er skrevet og kvalitets-sikret av fagpersoner, og kjennskapen er relativt lik i alle aldersgrupper. 35 prosent blant 60+ tror at Wikipedia er skrevet av fagfolk, og har altså ikke forstått Wikipedias produksjonsmodell.

Leksika som er blitt del av SNL

De siste årene har vi inkorporert flere leksikalske oppslagsverk i SNL. Slik blir innhold av høy kvalitet tilgjengelig og bevart, det får flere lesere og blir oppdatert av fagekspertene. Vi har særlig satset på å overta rettighetene til verk som omhandler kulturhistorie i bred forstand, fordi dette har vært en mangel i SNL.

JUSLEKSIKON.NO

I 2022 overtok SNL jusleksikon.no, og vi har begynt på arbeidet med å gjennomgå og kvalitetssikre 1500 artikler om juridiske emner før de blir del av SNL.

ALLKUNNE

1800 artikler fra nynorskleksikonet *Allkunne* ble del av Store norske leksikon i 2021 og 2022. Se side 11.

NORSK BUNADLEKSIKON

2000 artikler fra storverket *Norsk bunadleksikon* av Bjørn Sverre Hol Haugen ble del av SNL i 2021. Artiklene er gjennomgått og oppdatert av bunadviter Barbro Storlien.

ARKITEKTURLEKSIKON

I 2018-2021 publiserte SNL store deler av Arne Gunnarsjaas *Arkitekturleksikon*. Tekstene er utvidet og kvalitetssikret.

NORSK PRESSES HISTORIE

I 2018-2021 ble artikler fra *Norsk presses historie* om så å si alle aviser som noensinne er gitt ut i Norge, publisert i SNL.

KIRKER I NORGE

I 2019 ble artiklene om de norske stavkirkene fra *Kirker i Norge* (Arfo forlag) del av SNL. I 2022 og 2023 blir artikler om flere hundre andre kulturhistorisk viktige kirker publisert i leksikonet.

KRYDDER, FRUKT OG GRØNNSAKER

SNL har over 4000 artikler om planter. De fleste er skrevet ut fra de botaniske egenskapene til plantene og hadde for lite om matlagning og kulturhistorie. Tekst fra Kari Vetlesens *Krydderleksikon* og *Frukt- og grønnsaksleksikon* ble del av SNL i 2021 og 2022.

NORSK JAKTLEKSIKON

I 2020 ble tekster og illustrasjoner fra *Norsk jaktleksikon* del av SNL.

METLEX

I 2017 ble Meteorologisk institutts oppslagsverk *MetLex* del av SNL. Det oppdateres av fagfolk ved instituttet.

- Avgjørende for samfunnsutviklingen

SNL sikrer kunnskapen en stemme som snakker norsk, og det kan ikke overvurderes, skriver rektor Margareth Hagen ved Universitetet i Bergen.

Nødvendigheten av å formidle forskning og kunnskap på norsk har blitt mye omtalt det siste året - med rette. Gjennom Store norske leksikon bidrar vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler til å sørge for at norsk fagspråk brukes og blir oppdatert. Formidling er en vesentlig del av universitetenes samfunnsoppdrag, og gjennom formidlingen bidrar vi også til å holde kunnskapsberedskapen ved like.

Formidling av kunnskap er en forpliktelse. I en tid hvor det er så mye fragmentert og flyktig kunnskap som gjør det vanskelig å skille fakta og fiksjon, er det en stor beredskap og utrolig styrke å ha et leksikon som gir oppdatert og forskningsbasert kunnskap - pålitelig og aktuell.

Ser vi på avisartikler fra tidlig på 2000-tallet, var det mange som ikke så noen framtid for et SNL. Heldigvis har vi motkrefter i Norge. Det var noen som trodde vi fortsatt trengte et leksikon med fagartikler skrevet av norske fagpersoner. Det er jeg evig taknemlig for!

Det norske samfunnet trenger steder som, med våre verdier som inngang, forstår, forklarer og leder oss videre til viktige innsikter om demokratiet, helse, sosial ulikhet, migrasjon, utenforskap, mangfold og inkludering. Områdene er mange, og behovet for uavhengig kunnskap over forskningsområder og -disipliner er vidt. At hele den norske sektoren for høyere utdanning går sammen om å utvikle SNL, er internasjonalt helt unikt.

SNL er et formidlingsprosjekt som universitetene står sammen om. Ikke noen universiteter kan dekke alle kunnskapsområder, men til sammen gir de norske universitetene et sterkt bidrag til den norske kunnskapsallmenningen. Det har styrket og utvidet den offentlige norske samtalen. Det har bidratt til å styrke det norske demokratiet!

SNL bidrar i stort monn til å vedlikeholde det norske språket som et kunnskapsspråk, som et akademisk, spesialisert, intellektuelt og nyansert språk. Det kan ikke overvurderes hvor avgjørende dette er. Å gi vitenskapen og kunnskapen en stemme som snakker norsk, både nynorsk og bokmål, er avgjørende for det norske demokratiet og vår samfunns- og kulturutvikling.

Nynorsk i SNL

NYNORSK: FRÅ 0 TIL 19 000

Store norske leksikon er eit tospråkleg leksikon. Forfattarane vel sjølve om dei vil skrive på bokmål eller nynorsk. Men det er først gjennom samarbeidet med Nynorsk kultursentrum frå 2020 at nynorsken har breidd seg i leksikonet. No har SNL nesten 19 000 artiklar på nynorsk.

Nynorsken hadde lenge dårlege kår i Store norske leksikon. I nesten 100 år var det ikkje skrive eit einaste ord på nynorsk i leksikonet. Så da nettredaksjonen på 2010-talet vedtok ein ambisjon om å bli eit tospråkleg leksikon, var det eit viktig strategisk skifte. Men det gjekk trått: Medan SNL hadde høg produksjon og mange lesarar, så gjekk det seint med nynorskandelen.

ALLKUNNE BLIR DEL AV SNL

Samstundes vart det produsert godt leksikon-innhald på nynorsk i nettleksikonet Allkunne. Allkunne vart stifta av Nynorsk kultursentrum og Det Norske Samlaget i 2009 med ambisjon om å lage eit heilskapeleg ålmenneleksikon.

Gjennom dryge ti år hadde dei bygd ein leksikonbase med 25 000 artiklar. Mykje av stoffet var henta frå andre verk, men ein god del var eigenprodusert innhald med høg kvalitet. Men i ei tid der lesarane kjem frå Google-søk, så vann ikkje nynorskleksikonet fram i trefflista, og altfor få lesarar fann det gode stoffet.

I 2020 vart SNL og Nynorsk kultursentrum samde om at SNL skulle overta det eigenproduserte innhaldet til Allkunne. I 2021 og 2022 vart 1911 artiklar flytte frå Allkunne til SNL, og i juni 2022 vart allkunne.no stengd. Satsinga på å auke talet på nynorskartiklar i SNL vil halde fram i 2023 og vidare.

SATSING PÅ MEIR NYNORSK I SNL

Det er eit stort ansvar SNL no skal aksle, med å vere ein god tenar for fagspråk på bae dei to norske skriftspråka.

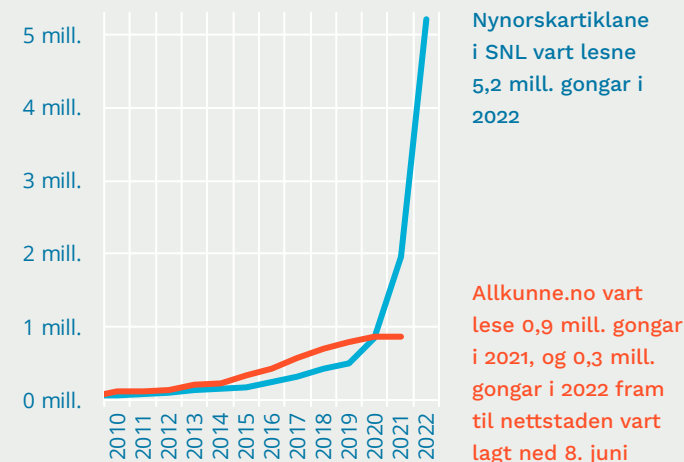
SNL skal ikkje berre ha nynorsk på nokre få temaområde, vi skal bruke nynorsk i alle kategoriar. Lesarane skal få møte nynorsk i medisin, geografi, historie, teknologi og så vidare. For å få til dette har vi sett i gang storstilt omsetjing av artiklar frå bokmål til nynorsk. I 2022 vart 1544 artiklar omsette til nynorsk. I 2023 blir Vesle norske leksikon lansert, der nynorskartiklar skal stå side om side med artiklar på bokmål, som i SNL.

Arbeidet med nynorsk har òg vore ein prøvestein for arbeid med maskingenerert prosa. I 2022 publiserte SNL for eksempel artiklar om alle fuglar i verda, der dei fleste er på nynorsk.

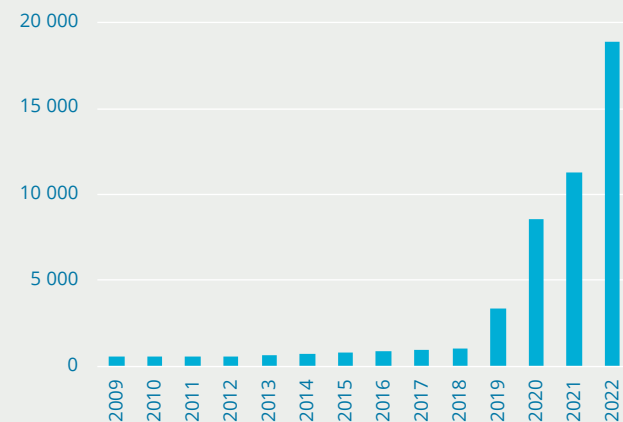
Samarbeidet med Nynorsk kultursentrum har vore viktig for nynorsken i SNL. Språkblikket som var viktig i Allkunne-redaksjonen, er i ferd med å feste seg i SNL-redaksjonen. Redaktørar og fagansvarlege i SNL har latt seg inspirere til å skrive nynorsk, og ved slutten av 2022 hadde SNL nesten 19 000 artiklar på nynorsk. Det er ein milepæl i norsk leksikonhistorie.

MEST LESNE NYNORSKARTIKLAR I SNL I 2022

1. stjernetekn	11. hjernen
2. Land i Europa	12. Immanuel Kant
3. hinduisme	13. elveblest
4. svartedauden	14. Nelson Mandela
5. Ivar Aasen	15. tungtvassaksjonane
6. energi	16. nynorsk
7. norsk språkhistorie	17. ikkje-binær
8. dialekter i Noreg	18. protestantisme
9. norrønt	19. karbon
10. Jesus	20. Wall Street-krakket i 1929

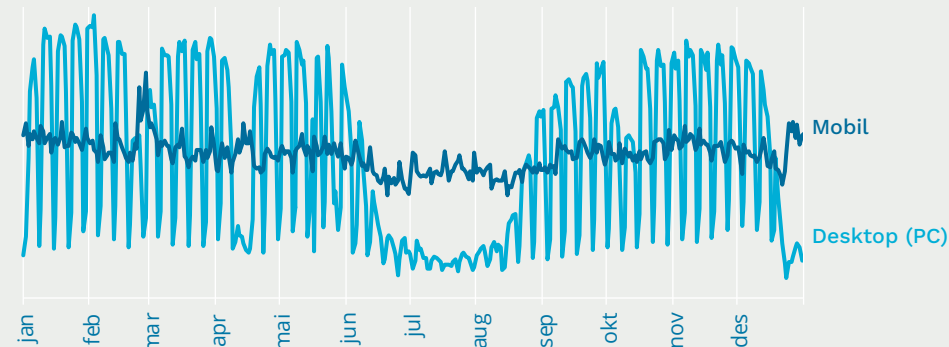
Lesing av nynorskartiklar i SNL samanlikna med lesing av allkunne.no. Eitt av måla med at SNL tok over Allkunne er å få fleire til å lese nynorsk, og det har lukkast. I takt med at fleire artiklar i SNL blir omsette til nynorsk, vil nynorsklesartala stige.

Leserne

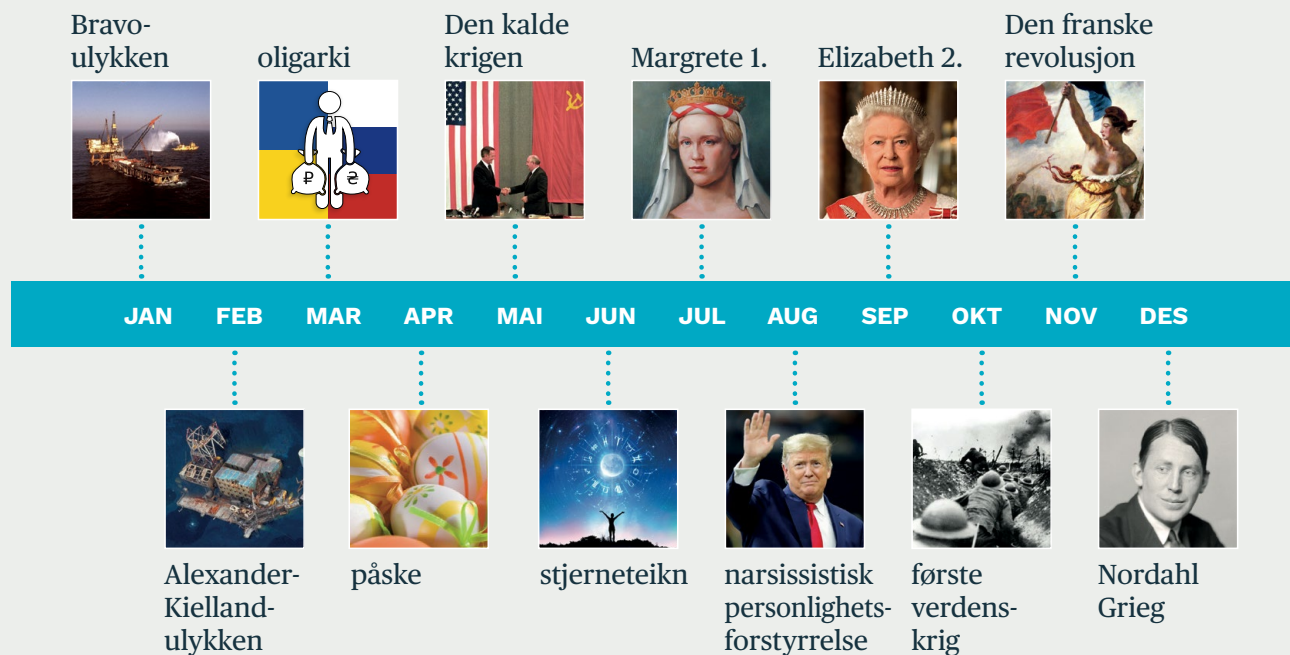
SNL har en ung lezerskare. Det viser både undersøkelser og lese-mønstre. I Opinion-undersøkelser utført i 2019, 2020 og 2022 svarte mellom 83 og 95 prosent av dem mellom 15 og 18 år at de kjente til snl.no. 89 prosent av de yngste sier at de bruker leksikonet minst én gang i måneden, mens 68 prosent av respondentene i aldersgruppa 19-29 år svarte det samme.

Skoleelever og studenter utgjør likevel bare én av mange lesergrupper og utgjør ikke flertallet. Store norske leksikon har år for år økt oppslutningen i den generelle befolkningen, enten de skal finne fakta til familie-quizen, gjøre research på jobb, forstå bakgrunnen for store og små nyheter, eller rett og slett bare tilegne seg ny kunnskap fra lenestolen.

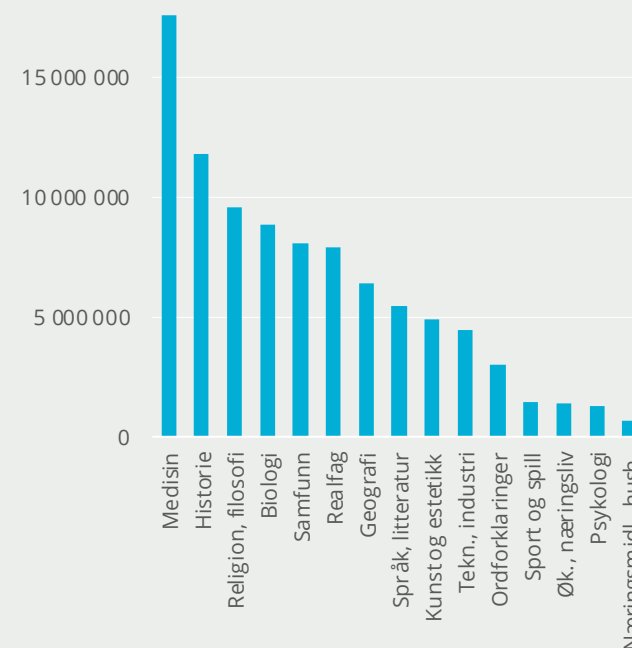

63 PROSENT LESTE SNL FRA MOBIL I 2022

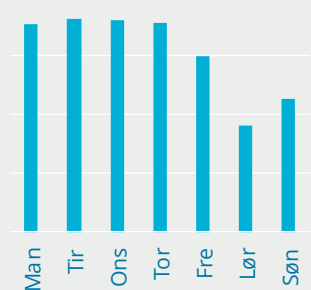
Bruken av SNL fra mobil øker hvert år. Vi ser at mobilbruken er svært jevn gjennom året, mens desktop varierer svært mye mellom ukedagene og gjennom året. Medisinstoffet er overrepresentert på mobil sammenlignet med desktop, særlig på kveldstid.

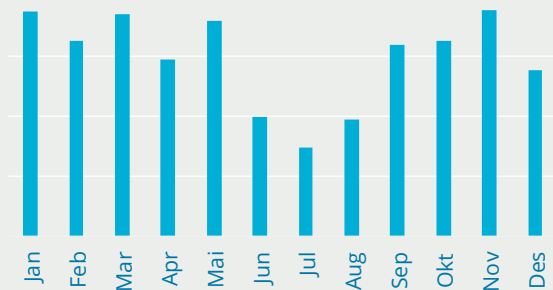
Mye leste artikler i Store norske leksikon per måned i 2022. De mest leste artiklene i 2021 var stjernetegn (lest 211 578 ganger), første verdenskrig (190 205), narsissistisk personlighetsforstyrrelse (183 593) og islam (153 066).

Mest leste kategorier i Store norske leksikon i 2022. Medisinstoffet ble lest 18 millioner ganger.

Leksikonet er mest lest mandag til torsdag. I helgene synker lesertallene, før det tar seg opp søndag kveld.

Lesertallene er høyest i januar, mars, mai og november. Om sommeren endrer lese-mønstrene seg: Ferierelaterte artikler som dyreliv i ulike land, bilkjennetegn og matplanter leses mye.

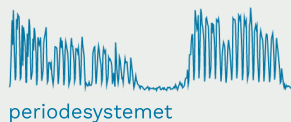
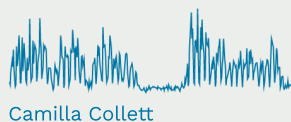
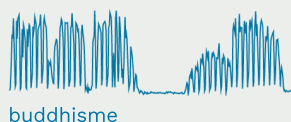
Det er stor variasjon i lese-mønstrene i leksikonet. Noen artikler leses så og si bare på hverdager, noen leses stort sett i helgene, andre til høytider, noen bare på sommeren og noen bare om vinteren.

I statistikk snakker man ofte om den lange halen. Leksikonet er virkelig en lang hale: Det er 193 000 artikler i leksikonet. De 1000 mest leste artiklene står for 27 prosent av lesingen, de 100 000 minst leste artiklene står for 28 prosent av lesingen.

Slik er et leksikons natur. Mange artikler er gode og oppdaterte, men blir knapt lest. Men plutselig er det en sak i nyhetene som gjør at mange får behov for å forstå et ord eller trenger bakgrunnskunnskap. I 2022 var det for eksempel mange som plutselig trengte å forstå hva *oligarki*, *grunnrente*, *apekopper* eller *sportsvasking* er.

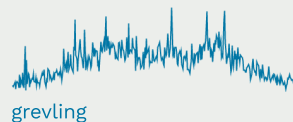
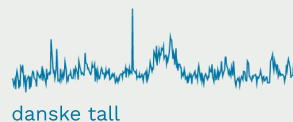
Skolestoff

Noen artikler leses nesten ikke i skolens ferier.

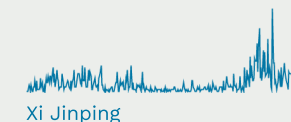
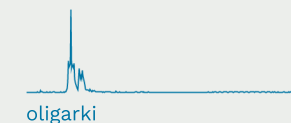
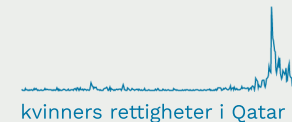
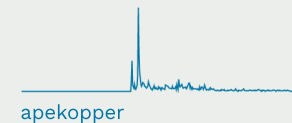
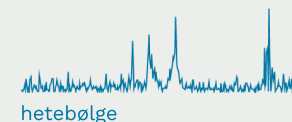
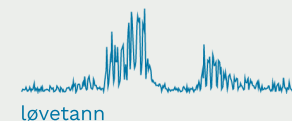
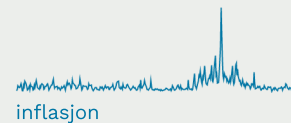
Bakgrunnsstoff

Noen artikler er like nyttige året rundt.

Aktuelt stoff

Noen artikler blir aktuelle og leses veldig mye i en kort periode.

Slik lager vi leksikon

Store norske leksikon skal ha oppdatert og kvalitetssikret innhold. Vi er mange som jobber for at vi skal lykkes med det, og det trengs mange rutiner for at jobben skal bli gjort på en god og effektiv måte.

FAGANSVAR

Artiklene i leksikonet er sortert i kategorier. For hver kategori trenger vi det vi kaller en fagansvarlig. En fagansvarlig er en håndplukket ekspert som har ansvar for å ta seg av en bestemt del av leksikonet. Samme person kan ha ansvar for flere kategorier.

Det er redaktørene som avgjør hvem som skal være fagansvarlige. Ved inngangen til 2023 var det 1125 fagansvarlige i SNL. Vi må trolig ha rundt 1500 fagansvarlige for å dekke alle områder i leksikonet.

HVEM SKRIVER INNHOLDET?

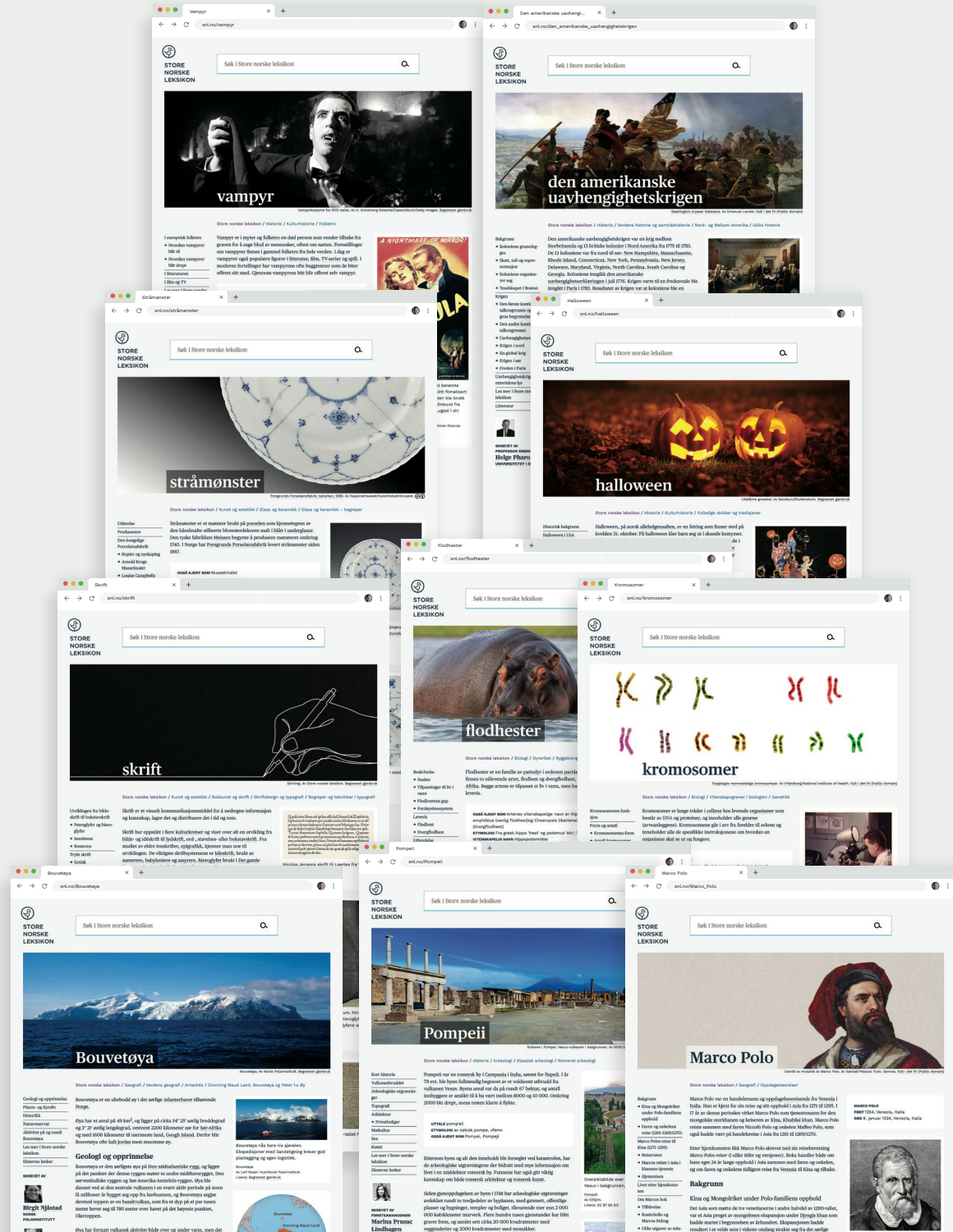
Tekstene i leksikonet bygger nesten alltid på tidligere versjoner, og våre fagansvarlige oppdaterer de gamle artiklene. Dette er en unik form for samskriving, der botanikere i dag bygger videre på og korrigerer artikler fra forrige generasjons botanikere, og der sosiologer eller historikere utvider artikler som er skrevet av medisinerer eller ingeniører for å sikre at et tema blir dekket fra flere synsvinkler. De fagansvarlige skriver også nye artikler når det trengs.

Redaktørene skal ikke skrive artikler selv. Vår jobb er å finne gode fagansvarlige, motivere dem til formidling, hjelpe dem med prioritering og bistå dem i å finne formuleringer som er tilgjengelige og forståelige samtidig som de er faglig troverdige. Sammen sørger vi for at artiklene forteller det leserne lurer på, har godt språk, bilder og lenker, at de er balanserte og at de følger den formen leksikonartikler skal ha.

ARBEIDSFLYTT

De fagansvarlige publiserer sine oppdateringer direkte i leksikonet. Redaktørene kontrollerer ikke endringer før de blir publisert, men går gjennom alt som blir gjort i leksikonet i etterkant.

Hver uke er det et par redaktører som har som oppgave å gå gjennom alle endringer som blir gjort, både for kvalitetsskontroll, for å hjelpe til med struktur og formuleringer, og for å ha oversikten over hva som blir gjort. Det er vanligvis flere hundre

endringer som blir publisert hver dag, så det er en tidkrevende jobb, men det er fremdeles mer effektivt enn å sende alle endringer til en redaktør på forhånd for godkjenning. Redaksjonen følger også med på kommentarer og endringsforslag fra leserne og hjelper til med illustrering av artikler.

PRIORITERING OG DUGNADSÅND

Det er en utfordring å ha oversikt og styre arbeidet. Hva er det de fagansvarlige jobber med akkurat nå, og hvor bør vi legge inn innsatsen? Hvilke artikler har folk kommentert og foreslått endringer i, og har den fagansvarlige svart? Er det noen viktige artikler vi mangler eller noen fagområder som trenger utvidelse? Og hvordan skal 15 redaktører sørge for at 1125 ulike mennesker fra hele landet arbeider best mulig - og ganske likt - med 170 000 artikler?

Når redaksjonen veileder fagansvarlige, prioriterer vi etter lesertall, aktualitet, hvor faglig sentralt innholdet er og i hvilken grad det er utdatert. Samtidig er leksikonet en dugnad. Alle vet at når det først dukker opp ivrige entusiaster på en dugnad, er det lurt å holde dem i gang. Og på noen områder har det vært langt enklere å finne engasjerte eksperter enn på andre. Derfor er enkelte fagområder mye mer gjennomarbeidet enn andre, blant annet innen musikk, kunst, norsk geografi, anatomi og design.

Det som eksperter innen et fag mener er viktig, og det allmenheten er mest opptatt av eller har mest behov for å lære om, er ikke alltid det samme. Balansen mellom faglig relevans og lesernes behov er noe vi bruker mye tid på å finne sammen med de fagansvarlige.

INTERAKSJON

De fagansvarlige har tilgang til løpende, oppdatert statistikk for artiklene sine, både lesertall og tidspunkt for siste oppdatering. Dette er en stor hjelp for redaktører og fagansvarlige når vi

prioriterer ressursbruk. Dessuten er lesertallene inspirerende for de fleste!

Redaktørene følger med på det de fagansvarlige gjør, og dessuten på lesertall og innkomne forslag. De fagansvarlige er forventet å behandle alt fra spørsmål fra skoleelever til fagtunge endringsforslag om komplisert stoff.

For å holde styr på hvilket innhold som trenger å jobbes med, har vi et internt system for å merke enkeltartikler som bør oppdateres, utvides eller illustreres. Det gjør det mulig for oss å ha oversikt over store kategorier og se hvor mange av artiklene som bør prioriteres til enhver tid.

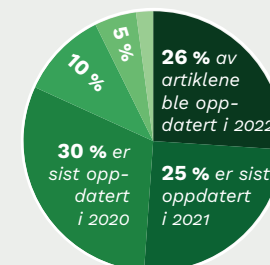
TEKNISK PLATTFORM

Store norske leksikon er en ren nettjeneste, og vi er helt avhengig av en god teknisk plattform. Plattformen skal sørge for at brukerne lett kan finne det de leter etter, at artiklene er gode å lese og at søkemotorene klarer å indeksere innholdet. Samtidig er den tekniske plattformen arbeidsverktøyet til de fagansvarlige og redaksjonen.

Publiseringsverktøyet vårt er spesialutviklet for leksikonet. Det er selskapet -Minus som har utviklet plattformen de siste ti årene, i nært og daglig samarbeid med redaksjonen, og vi arbeider fremdeles med å gjøre den bedre og mer effektiv.

Leksikonet har en rekke særegne behov: Det må være klart hvem som har ansvar for hver enkelt artikkel og hvem som har skrevet den, og systemet må holde orden på hvem som har oppdatert hva, betaling til fagansvarlige, kommentarer og innspill. De siste årene har vi fått mange nye funksjoner, som kvalitetsvurderinger, arbeidslister og detaljert statistikk på artikkelnivå, og dette har gjort arbeidsflyten mye mer effektiv.

OPPDATERINGSSTATUS FOR ARTIKLENE

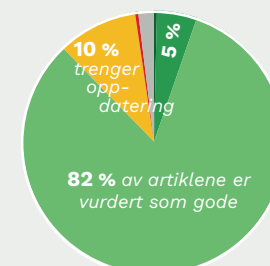

LESING ETTER OPPDATERINGSÅR

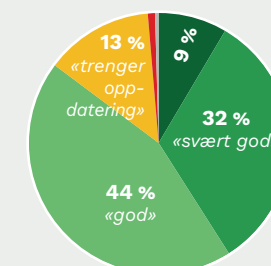

81 prosent av artiklene i SNL er blitt oppdatert de siste tre årene. I 2021 fullførte vi gjennomgangen av de uoppdaterte artiklene vi overtok fra papirleksikonet, et enormt prosjekt som tok flere år. I 2022 gikk vi gjennom alt som var sist oppdatert i 2015 og 2016, og er nå ferdige med det store etterslepet.

KVALITETSVALURDERINGER AV ARTIKLENE

LESING ETTER KVALITETSVALURDERING

I 2017 innførte SNL et kvalitetsvurderingssystem for artiklene. Artikler blir vurdert etter en femdelte skala: 1 «en av de beste artiklene», 2 «svært god», 3 «god», 4 «trenger oppdatering» og 5 «kritiske problemer». Vurderingene er grunnlaget for arbeidslister for de fagansvarlige.

98 prosent av artiklene (189 582) har blitt manuelt vurdert etter at systemet ble innført. 2 prosent av artiklene (grå) er maskinelt vurdert med ulike algoritmer.

De gode artiklene leses langt oftere enn de dårlige. Det er for eksempel bare 696 artikler med kvalitetsvurdering 1 («en av de beste»), men disse artiklene står for 9 prosent av lesingen.

Fagansvarlege og forfattarar

Kvaliteten på innhaldet i Store norske leksikon stammar frå dyktige og dedikerte fagansvarlege og fagmedarbeidarar.

Ein fagansvarleg er ein fagekspert som har ansvar for éin eller fleire kategoriar i leksikonet. Dei oppdaterer artiklar, kvalitets-sikrar endringsframlegg, svarer lesarane og formidlar kunnskap til ålmenta. Fagmedarbeidarane er ei blanding av fagekspertar som leverer artiklar, studentar som oppdaterer enklare artiklar og illustrasjonar, og andre personar som blir rekrutterte av redaksjonen til spesifikke oppgåver.

Ved inngangen til 2023 hadde leksikonet 1125 fagansvarlege og fagmedarbeidarar. 68 prosent (758) arbeider ved vitenskaplege institusjonar - 56 prosent (626) ved medlemsorganisasjonane i SNL. På ikkje-akademiske område, som ein del geografi, kultur og idrett,

har vi mange fagjournalistar eller andre med solid arbeidserfaring frå feltet.

I 2022 oppdaterte dei fagansvarlege 33 562 artiklar. For dei fagansvarlege er SNL ein sentral kanal for å formidle grunnleggjande kunnskap innan fagfeltet kvar enkelt brenn for. Leksikonet gjer at dei kan nå store lesargrupper med fagstoff formulert på norsk.

For universiteta er SNL den største skriftlege formidlingskanalen til ålmenta og eit utstillingsvindaue for kunnskapsproduksjonen som skjer ved institusjonane.

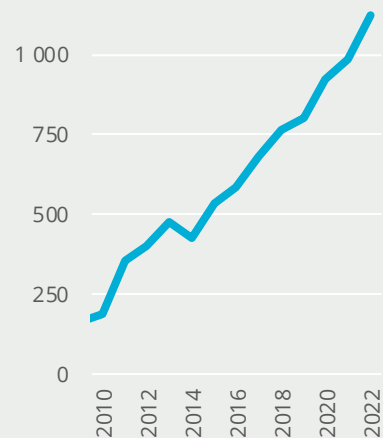
Dei siste tre åra har vi verva 504 nye formidlarar, samtidig som det kvart år også er ein del som må trekkje seg. I 2022 rekrutterte vi 258 nye fagansvarlege. Vi må truleg ha 1500 fagansvarlege for å dekkje heile leksikonet, så det står framleis att ein del rekruttering.

1125 av dei klokaste hovuda i landet oppdaterer leksikonet. Fleirtalet er forskarar ved universiteta.

Frå heile landet, for heile landet

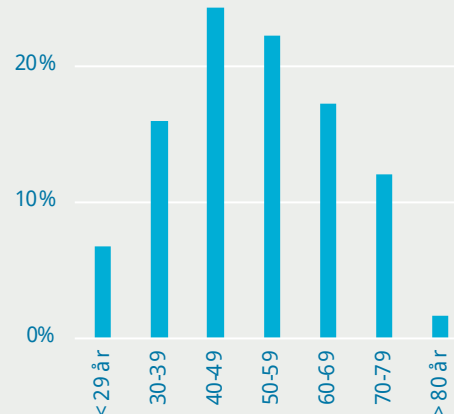
No blir den norske kunnskaps-historia skriven av sterke fagmiljø frå alle landsdelar. Definisjons-makta i Store norske leksikon er spreidd til fagansvarlege og fagmedarbeidarar frå alle universiteta og andre kunnskaps-miljø landet rundt.

1125 fagansvarlege
1. januar 2023.

Tal fagansvarlege i Store norske leksikon per år frå 2009.

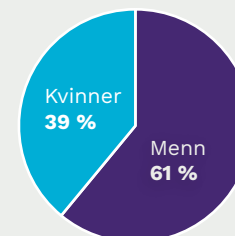
Det har blitt rekruttert 100-250 nye fagansvarlege kvart år dei siste åra. Samtidig er det rundt 50-100 fagansvarlege som må trekkje seg kvart år. Likevel stiger talet på fagekspertar jamt.

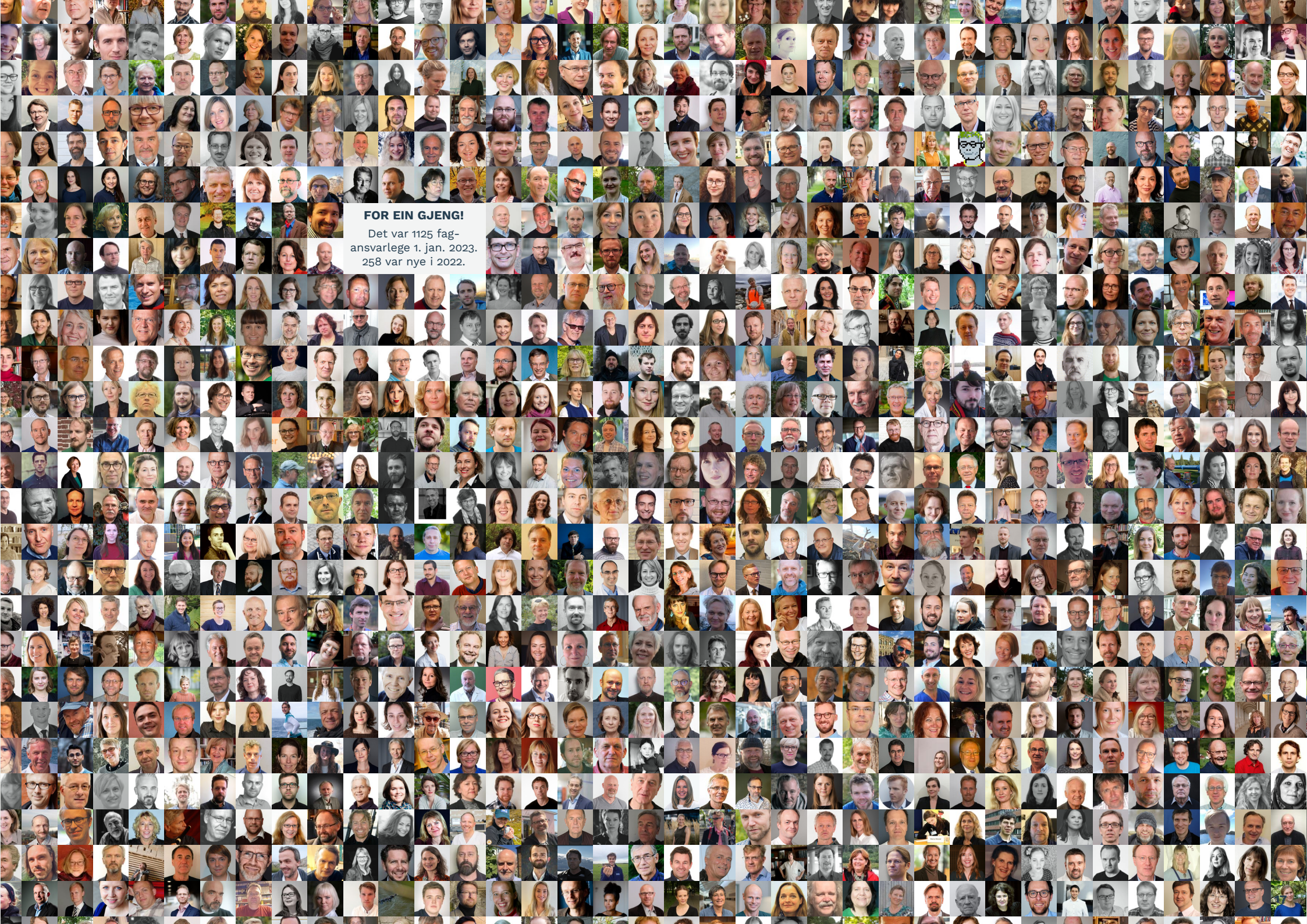

1. januar 2023 hadde leksikonet 1125 fagansvarlege og fagmedarbeidarar.

39 prosent er kvinner; det er for få, men likevel mange fleire enn i andre liknande prosjekt, og det er framgang frå tidlegare år.

Snittalderen er 54 år, litt lågare for kvinnene. Den yngste er 18 år, den eldste er 90.

FOR EIN GJENG!
Det var 1125 fag-
ansvarlege 1. jan. 2023.
258 var nye i 2022.

Store norske leksikons historie

NASJONAL BØLGE FRA 1905

Det begynte med *Illustreret norsk konversationsleksikon*, utgitt fra 1906 til 1913. En ung nasjon trengte et eget oppslagsverk som viste verden sett med norske øyne. Suksessen dannet grunnlaget for nye utgaver under navnet *Aschehous Konversasjonsleksikon*.

Hovedkonkurrenten ble *Gyldendals konversasjonsleksikon* med en folkelig profil, lavere pris og mer praktisk stoff. Andre leksikon som *Kringla Heimsins*, *Nyco ettbindsleksikon* og *Norsk familiebok* vitner om tøff konkurranse. De motkulturelle *Arbeidernes Leksikon* og *Norsk allkunnebok* viser at sjangeren også ble en arena for kunnskapskamp og språkkamp.

LEKSIKONGULLALDER FRA 1978

Leksikon var god butikk, og det sies at Norge var landet med flest leksikonsett per innbygger. Men å lage leksikon er kostbart.

I 1975 slo Aschehoug og Gyldendal sine leksikon- og ordbokavdelinger sammen i det nyopprettede Kunnskapsforlaget. Driften ble svært lønnsom i konkurranse med leksikon fra Cappelen, Tiden, Damm og Pax. Første utgave av *Aschehoug og Gyldendals Store norske leksikon* kom ut i 1978-1981, og de neste tjue årene ble en gullalder for leksikonet.

SNL.NO FRA 2000

Da Store norske leksikon kom på nett i 2000, ble digitale abonnementer solgt parallelt med papirutgivelser: snl.no var en av de første norske nett-tjenestene med betalingsmur. Men i møte med Wikipedias gratis og brukergenererte innhold var det ikke lett å selge kunnskap, verken digitalt eller

på papir. I 2009 ble snl.no relansert som et gratis og reklamefinansiert leksikon hvor redaksjonell kontroll og signerte artikler ble kombinert med brukermidvirkning. Heller ikke dette viste seg å gi et økonomisk grunnlag for videre drift, og i 2010 annonserte Kunnskapsforlaget at de ville avvikle hele leksikonet.

EID OG OPPDATERT AV AKADEMIA

Mange hadde likevel troen på nasjonalleksikonet. Finansiert av Stiftelsen Fritt Ord og Sparebankstiftelsen DNB ble det etablert en ny organisasjon og redaksjon i 2011 som ga leksikonet fart og tillit på nett. Våren 2014 ble det etablert en statlig støtteordning for nettleksikon, og høsten 2014 tok universitetene kollektivt ansvar for leksikonet gjennom Foreningen Store norske leksikon.

I 2022 - etter 116 år med kunnskapsdugnad og med en modell som kombinerer åpenhet og medvirkning, fart og faglighet - står Store norske leksikon i en særstilling blant leksika i Europa.

I 2021 feiret SNL at det var ti år siden redningsaksjonen for leksikonet, og at det var 115 år siden første papirutgave. Over 500 var med på feiringen i Universitetets aula i Oslo.

Milepæler i den norske leksikonhistorien

- **2022** 107 millioner leste artikler og mer enn 3 millioner unike brukere de fleste måneder. 1125 fagansvarlige.
- **2020** Første gang over 100 millioner leste artikler på ett år. 82 000 artikler oppdatert. SNL overtok nynorskleksikonet *Allkunne*.
- **2019** Samarbeidsavtale med Den Store Danske og Trap Danmark. Disse danske organisasjonene tar i bruk SNL-teknologi.
- **2015** Første driftsår for foreningen *Store norske leksikon*, med universitetene og andre organisasjoner som medlemmer.
- **2014** Stortinget etablerer tilskuddsordning for nettleksika.
- **2011** Ny redaksjon og organisasjon. snl.no blir reklamefritt og avkommersialisert.
- **2010** Kunnskapsforlaget gir opp å drive leksikonet. Fritt Ord og Sparebankstiftelsen DNB tar over.
- **2009** snl.no blir en gratis, reklamefinansiert tjeneste.
- **2005-2007** Siste utgave av papirleksikonet *Aschehoug og Gyldendals Store norske leksikon*.
- **2000** snl.no lanseres, med betalingsmur.
- **1978** Første utgave av *Aschehoug og Gyldendals Store norske leksikon*.
- **1975** Aschehoug og Gyldendal slår sammen leksikonvirksomhetene sine og etablerer Kunnskapsforlaget.
- **1933** *Gyldendals konversasjonsleksikon*, første utgave.
- **1906-1913** *Illustreret Norsk Konversationsleksikon*, første utgave av *Aschehous konversasjonsleksikon*.
- **1905** Aschehoug starter arbeidet med Norges nye nasjonalleksikon.

Internasjonalt samarbeid

Store norske leksikon har etablert ein modell for eigarskap, drift og produksjon som er unik i verda. Fleire land ønskjer å lære av den norske leksikonmodellen, og SNL-redaksjonen har teke internasjonal leiarskap.

Vi har sterk tru på at internasjonalt samarbeid både vil styrkje SNL og bidra til å eksportere ein modell som norsk academia og andre kan vere stolte av. Samarbeid med europeiske partnerar vil løfte kvalitetssikra kunnskap høgare opp på EUs dagsorden, slik at ein kan leggje til rette for ei styrking av leksikon - og tilliten til fakta - over heile Europa.

I 2019 organiserte vi den første internasjonale leksikonkonferansen på fleire tiår, med deltakarar frå 17 land. I 2020 organiserte vi eit digitalt oppdateringsmøte med 60 deltakarar, og i oktober 2022 deltok vi på leksikonsamling i Kroatia. I 2023 har vi invitert nesten alle leksikon i verda til Oslo.

SAMARBEID NOREG-LATVIA

SNL har også dei siste åra samarbeidd med det latviske nasjonalleksikonet. Redaksjonane har møtt kvarandre, diskutert redaksjonell praksis, språklege utfordringar for begge leksikona, illustrasjonar og ikkje minst utveksling av stoff gjennom omsetjing. Etter siste seminar vart det plukka ut eit knippe SNL-artiklar som skal omsetjast til latvisk. Til gjengjeld har SNL fått fleire artiklar frå det latviske leksikonet som er omsette til norsk.

SAMARBEID NOREG-DANMARK

SNL har eit svært tett samarbeid med det danske nasjonalleksikonet Lex.dk. Det danske leksikonet har same redaksjonelle modell som SNL, brukar SNL-teknologi og SNL er ansvarleg for teknisk drift av nettsidene.

Den Store Danske historie er ganske lik SNLs: I 2017 gav danske Gyldendal opp å drive leksikonet. Samfunnsdebatten etter nedstenginga av Den Store Danske var òg ganske lik debatten kring SNL i 2010 og 2011, med eitt viktig unntak: I 2017 og 2018 var det ingen som tvilte på at samfunnet har bruk for eit fagredigert og kvalitetssikra leksikon. I Danmark tok redningsaksjonen for leksikonet berre nokre månader, fordi ein kunne basere seg på «den norske model» frå SNL.

Foreningen Lex.dk vart etablert i 2019 og er nesten identisk med SNL. Medlemene i foreninga er Danske Universiteter, Gads fond, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og danske Gyldendal. Lex.dk har i 2022 fått på plass ein ny redaksjon og er i ferd med å rekruttere fagansvarlege til leksikonet.

I 2020 vart Den Store Danske, Trap Danmark og ei rekkje andre leksikon lanserte på den nye plattformen Lex.dk. Denne plattformen blir drifta og utvikla av SNL, finansiert av danske midlar. Samarbeidet gjev ikkje berre økonomiske fordelar for SNL, men opnar òg for redaksjonelt og organisatorisk samarbeid. Vi meiner at dette er ein modell som står støtt i god nordisk tradisjon for fellesskapsløysingar og vi gler oss til å samarbeide vidare med systerorganisasjonen sør for Skagerrak!

SHIFTER

Var nær å havne i arkivet: Nå eksporterer Store norske leksikon teknologi til Europa

– De yngste blir lamslått av at vi noen gang har vært på papir, sier SNL-sjef Erik Bolstad.

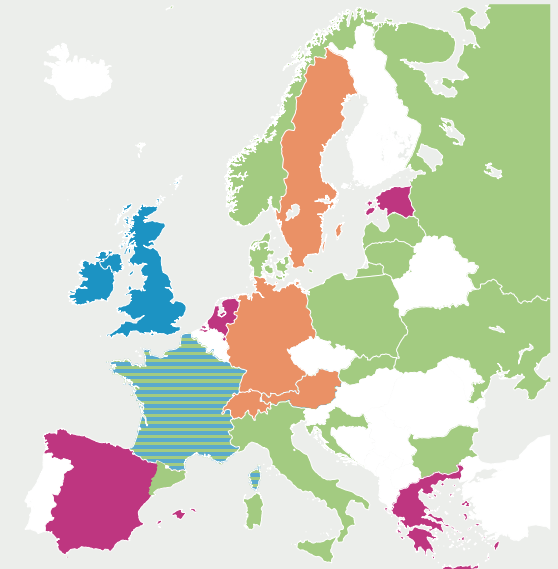
Magnus Peter Harnes
Journalist

SNL har hatt suksess med sin digitale satsing under ledelse av Erik Bolstad.
Foto: Anne Eilertsen/Kristin Aaftøy Opdan

Ei ny rolle for Store norske leksikon: teknologiekspert. I 2020 vart *Den Store Danske* og 14 andre danske leksikon relanserte med SNL-teknologi. Samarbeidet gjev ikkje berre økonomiske fordelar for SNL, men opnar òg for redaksjonelt og organisatorisk samarbeid.

TILGANG TIL KVALITETSSIKRA OPPSLAGSVERK I EUROPA OG NORD-AMERIKA

Tilgang til kvalitetssikra kunnskapskjelder er eit viktig grunnlag for demokratiske og opne samfunn.

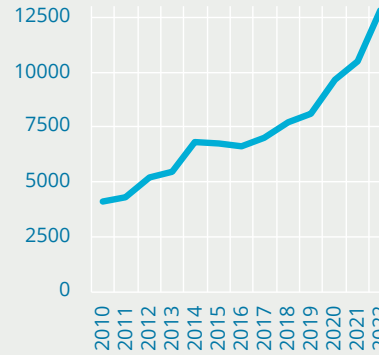
Mange europearar har ikkje tilgang til kvalitetssikra oppslagsverk på eige språk.

I nokre land (t.d. Finland, Island og Portugal) har det aldri eksistert nettbaserte, kvalitetssikra oppslagsverk. I andre land (t.d. Sverige, Tyskland og delvis Frankrike) har leksikona betalingsmurar. I fleire land har ikkje leksikona klart den digitale overgangen og gått konkurs (t.d. Spania og Estland).

Sagt om SNL i 2022

Store norske leksikon blir sitert i media kvar einaste dag, året rundt. Av og til bryt det laus debatt om innhaldet, nokon finn feil, er usamde eller har lyst til å skryte av kva dei har bidrege med.

Her har vi samla nokre av sakene om Store norske leksikon i 2022.

I media blir Store norske leksikon primært brukt som kjelde og leverandør av bakgrunnsfakta til redaksjonane. Store norske leksikon vart sitert i norske medium kvar einaste dag i 2022, og fleire gonger enn nokosinne tidlegare.

Grafen viser tal gonger Store norske leksikon har blitt sitert i norske aviser m.m. per år. I 2022 vart SNL sitert 12 815 gonger.

Lager «Lille norske leksikon»
Av GURO DJUPVIK - 10. OKTOBER 2022

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFØRENING

Norsk helsespråk i et leksikon for folk flest
Harvard His Om forfatteren

Store norske leksikon har mange lesere og brukes ofte av journalister, skoleelever, pasienter og pårørende.

Store norske leksikon: – Aldri før har konspirasjonsteorier blitt publisert som fakta
Plutselig sto det i nett

SNL har i årevis fo påstander om me ansvarlige?

Støtte til Store norske leksikon om kjønn
Fem senterledere for kjønnsforskning

Store norske leksikon utsettes for dataangrep ukentlig
DATA. Norges største oppslagsverk blir utsatt for dataangrep hver uke. Nå har nettstedet blokkert all trafikk fra Russland.

Nye rekorder for Store norske leksikon
Store norske leksikons vekst fortsetter, og forskere fra Universitetet i Oslo står bak 20,5 millioner leste artikler i 2021!

Rekordtal for nynorskinnhald i Store norske leksikon
I over 100 år var Store norske leksikon (SNL) nesten berre på bokmål. Men etter at SNL og Nynorsk kultursentrum gjekk saman om ei satsing har talet på nynorskartiklar skote i været.

På verveturne for å få fleire til å skrive for Store Norske Leksikon

Utfordringer

ØKE KJENNSKAPEN BLANT DEM OVER 50 ÅR

Kjennskapen til Store norske leksikon som et digitalt oppslagsverk er altfor lav blant dem over 50 år. Mens godt over 90 prosent av de yngste kjenner til SNL som en digital tjeneste, er det langt færre blant de eldste som kjenner til nettstedet snl.no (41 prosent av dem over 60 år). Det er viktig at hele befolkningen har lik tilgang til og kjenner til kilder for kvalitetssikret kunnskap. I tillegg er SNL i hovedsak en offentlig finansiert kunnskapskilde og er avhengig av oppslutning i alle samfunnslag og aldre.

FORTSETTE Å ØKE LESERTALLENE

Antall leste artikler i Store norske leksikon økte hvert eneste år fra 2009 til og med 2021. I 2022 opplevde vi imidlertid en liten nedgang i leste artikler. Det vil bli spennende å se om leksikonet nærmer seg et tak. Samtidig ser vi at antall unike brukere øker.

Et viktig grep for å fortsette å få flere lesere er å avdekke artikler som mangler i leksikonet. Vi ser at nypubliserte artikler med oppslagsord av allmenn interesse raskt får høye lesertall, og flere av artiklene på listene over årets mest leste artikler er nye. Vi fortsetter å identifisere søkeord som mangler i leksikonet, men som er viktige for elever eller studenter, eller som er av allmenn interesse, og jobber med å få på plass disse.

ØKE KJENNSKAPEN TIL MODELLEN

Flere viktige prinsipper i SNLs modell er for dårlig kjent blant leserne, blant annet at SNL kombinerer fagfolks ekspertkunnskap med bidrag fra folk flest. Bare 7 prosent av dem som kjenner til snl.no, vet at alle kan bidra med innhold.

Også universitetenes og de andre medlemmenes eierskap i SNL er for dårlig kjent - ikke minst blant medlemsinstitusjonenes egne ansatte og studenter.

REKRUTTERE FLERE FAGANSVARLIGE

Å holde SNLs omfattende innhold oppdatert krever tid og ressurser. Flere fagansvarlige trengs for å dekke alle kategoriene i leksikonet, men dette krever både mer oppfølging fra redaksjonen og fører til større honorarutgifter.

Antallet fagansvarlige vokser også raskere enn redaksjonen utvides: I 2022 ble det rekruttert 258 nye fagansvarlige. Vi må finne nye måter å følge opp stadig flere fagansvarlige uten at det går ut over kvaliteten.

Redaktørene i Store norske leksikon har typisk ansvar for mellom 10 000 og 20 000 artikler hver, og til sammen koordinerer de over 1100 fagansvarlige og fagmedarbeidere. De fleste i redaksjonen har dessuten oppgaver innen ledelse, økonomi, administrasjon, utvikling eller kommunikasjon i tillegg til redaktøransvaret.

BEDRE KJØNNBALANSE

39 prosent av fagansvarlige i leksikonet er kvinner. Det er en økning fra 32 prosent i 2019. Selv om disse tallene er bedre enn mange sammenlignbare organisasjoner, er vi ikke tilfreds, og vi arbeider for jevnere kjønnsbalanse blant forfattere og fagansvarlige.

JUSS TIL TOPPEN AV PRIORITERINGSLISTA

I mange år var medisin det høyest prioriterte fagområdet i SNL. Medisinartiklene leses svært mye, og vi har brukt flere år på forbedringer og utvidelser.

Nå er det juss som er øverst på prioriteringslista: SNL skal ha artikler om rettshistorie, alle lover og gode ordforklaringer av vanskelige begreper. Det mangler flere tusen jussartikler i SNL, som må skrives i løpet av de neste årene.

The screenshot shows the homepage of the Store norske leksikon website. At the top, there is a search bar with the text "Søk i Store norske leksikon" and a magnifying glass icon. Below the search bar is a large graphic with the Norwegian flag colors (red, green, blue) and a circular logo. The main content area is divided into several sections:

- 6. FEBRUAR Samenes nasjonaldag**: A featured article with a photo of a reindeer and text about the Sami national day.
- SAMER**: A section with a photo of a reindeer and text about the Sami people.
- SPRÅK samisk**: A section about the Sami language.
- Mest lest i går**: A list of the most read articles from the previous day, including "Spødemekket", "Personlighetsforstyr...", "Genetiske sykdomme...", and "Molekylærbiologi".
- Uvanlig mye lest**: A list of articles that have been read more than usual, including "Visesang", "Pensjoner i Det gamle...", "Spisdi", and "Internasjonalt pop og r...".
- Sørgelig lite lest**: A list of articles that have not been read as much as expected, including "Israels historie", "Brasils samtidshistorie", "Gullene", and "Folkegrupper i Sen-A...".
- Natur og teknologi**: A list of articles in the "Nature and Technology" category, including "Medisin", "Psykologi", "Realitig", "Biologi", and "Teknologi og industri".
- Samfunn og historie**: A list of articles in the "Society and History" category, including "Geografi", "Historie", "Medier", "Samfunn", and "Næringsliv og økonomi".
- Kunst og kultur**: A list of articles in the "Art and Culture" category, including "Litteratur og språk", "Religion og filosofi", "Kunst og estetikk", "Mat og drikke", and "Sport og spill".
- NORSK BIOGRAFISK LEKSIKON**: A section for the Norwegian Biographical Dictionary.
- STORE MEDISINSKE LEKSIKON**: A section for the Store Medical Dictionary.
- NORSK KUNSTNERLEKSIKON**: A section for the Norwegian Artists Dictionary.
- Sist oppdatert**: A section listing recently updated articles, such as "Mammografiet", "Litteraturbidraget", "romanske språk", and "Barnelevertett".
- Om Store norske leksikon**: A section providing information about the encyclopedia, including its history and mission.
- Vil du skrive eller endre artikler?**: A section with a button to "Logg inn eller registrer deg".

Artiklene om samer, samisk kultur og historie er gjennomgående svært mye lest. De siste årene er mange av artiklene utvidet og forbedret, men det gjenstår fortsatt mye før den samiske historien er godt nok dokumentert i SNL. På samenes nasjonaldag 6. februar var hele forsiden på snl.no dekket av samiske farger og artikler.

Organisasjonen

Foreininga Store norske leksikon hadde fyrste heile driftsår i 2015, og leksikonet fekk då igjen ein solid grunnmur. Medlemene er universiteta og andre kunnskapsinstitusjonar. Foreininga Store norske leksikon skal bidra til at medlemenes kompetanse i heile det norske kunnskapsuniverset blir synleg og tilgjengeleg i ei brei demokratisk offentlegheit. Leksikonet er ein kunnskapsdugnad, og difor er foreiningsforma godt eigna: ei sjølveigande samanslutning som skal fremje eit felles føremål.

STYRET

Leksikonet blir leia av eit styre som er vald av årsmøtet i foreininga. Knut Olav Åmås, direktør i Fritt Ord, har vore styreleiar sidan 2016.

Fleire styremedlemer er sentralt plasserte ved ulike universitet: Rektor Margareth Hagen (UiB), professor Gro Bjørnerud Mo (UiO), kommunikasjonssjef Hanne Karde (UiT), professor Helge Holden (NTNU) og førsteamanuensis Sofie Høgestøl (UiO) er tilsette ved universiteta. I tillegg sit kommunikasjonssjef Line Gaare Paulsen (IKT Norge) og tilsettrepresentant Anne Eilertsen i styret.

REDAKSJONEN

Erik Bolstad har vore sjefredaktør og dagleg leiar for foreininga sidan 2016.

I løpet av 2022 var det 22 personar som var tilsette i redaksjonen, fordelt på 15,4 årsverk. Snittalderen i redaksjonen var 39 år i 2022. Redaktørane har variert fagleg bakgrunn frå mellom anna journalistikk, matematikk, teknologi, sosiologi, leiing, musikkvitenskap, historie, medisin og litteratur.

I pandemiåra 2020 og 2021 var det ikkje mogleg å reise rundt til medlemsinstitusjonane. I 2022 prioriterte vi difor rekrutteringsturnear til universiteta. Vi møtte hundrevis av bidragsytarar, rekrutterte 258 nye fagsvarlege og fekk møtt leiinga på mange universitet.

I 2022 starta arbeidet med å lage Lille norske leksikon (sjå side 6), og vi fekk tre nye tilsette som skal arbeide med satsinga.

I 2022 slutta Stig Arild Pettersen og Jostein Riiser Kristiansen i redaksjonen. Nye tilsette var Tomaris Semet, Kjersti Kanestrøm Lie, Åsmund Gram Dokka, Mina Hennum Mohseni, Marion Godager Tveter (midl.), Håvard Ringsevjen (midl.), Elen Zickfeldt (midl.), Kristine Magnesen (midl.). Det var uvanleg mange tilsetjingar i 2022, men tal årsverk auka likevel berre med 2,3.

ØKONOMI

Inntektene i 2021 var på 29,1 mill. kr: 56 prosent var medlemskontingentar, 20 prosent statstilskot, 8 prosent sal av utviklingstenester, 16 prosent andre inntekter.

Utgiftene var 29,9 mill. kr: 70 prosent til innhald, 22 prosent utvikling og distribusjon, 8 prosent driftskostnader (lokale, adm., m.m.).

Underskotet vart 0,76 mill. kr, litt betre enn det budsjetterte underskotet på 1 mill. kr.

Knut Olav Åmås
STYRELEIAR
FRITT ORD

Margareth Hagen
STYREMEDLEM
UIB

Hanne Karde
STYREMEDLEM
UIT

Helge Holden
STYREMEDLEM
NTNU

Gro Bjørnerud Mo
STYREMEDLEM
UIO

Sofie Høgestøl
STYREMEDLEM
UIO

Line Gaare Paulsen
STYREMEDLEM
IKT NORGE

Anne Eilertsen
REDAKTØR
STYREMEDLEM

Erik Bolstad
SJEFREDAKTØR
DAGLEG LEIAR

Ola Nordal
REDAKSJONSSJEF
(KONST.)

Mari Paus
REDAKTØR

Åsmund Gram Dokka
REDAKTØR
KOMMUNIKASJON

Kjell-Olav Hovde
REDAKTØR

Ida Scott
REDAKTØR

Gunn Hild Lem
REDAKTØR

Halvard Hiis
REDAKTØR

Tomaris Semet
REDAKTØR

Mina Hennum Mohseni
REDAKTØR

Marit M. Simonsen
REDAKTØR

Line M. Berteussen
REDAKTØR
(PERMISJON)

Håvard Ringsevjen
REDAKTØR
(MIDL.)

Kjersti K. Lie
REDAKTØR
(PERMISJON)

Marion G. Tveter
REDAKTØR
(MIDL.)

Guro Djupvik
PROSJEKTLEIAR
LILLE NORSKE

Kristine Magnesen
REDAKTØR/KOMM.
LILLE NORSKE

Elen Zickfeldt
REDAKTØR
LILLE NORSKE

Anja Edwards
RED.-SEKR.
LILLE NORSKE

Store norske leksikon i tal

193 368

artiklar

per 1. januar 2023

3 461 988

lesarar i månaden

i januar 2022

415 726

lesne artiklar per dag

På kvardagar vart det i snitt lese
over 400 000 artiklar per dag i 2022

52 198

biografiar

per 1. januar 2023

198 583

bilete

per 1. januar 2023

5 047

forfattarar

per 1. januar 2023

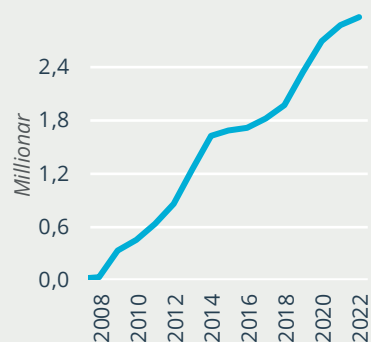
1 125

fagansvarlege

per 1. januar 2023

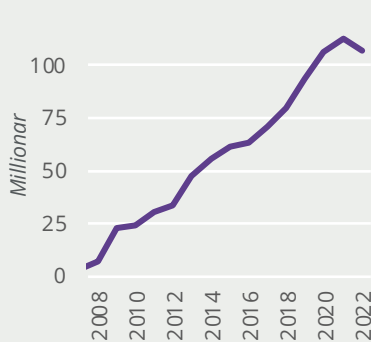
UNIKE BRUKARAR I MÅNADEN

I 2022 var det i snitt 3,0 millionar unike brukarar i månaden. Det var totalt 26,8 millionar unike brukarar i året.

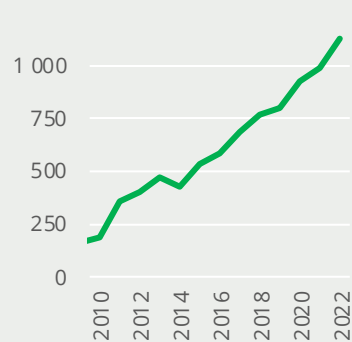
LESNE ARTIKLAR

I 2022 vart artiklane i Store norske leksikon lesne til saman 107 millionar gongar, 5 prosent nedgang frå året før.

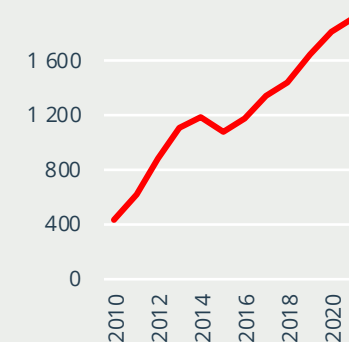
FAGANSVARLEGE

Ved inngangen til 2023 var det 1125 fagansvarlege i Store norske leksikon. I 2022 vart det rekruttert 258 nye.

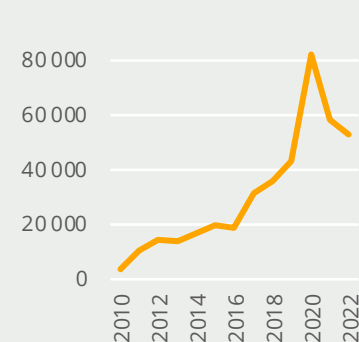
AKTIVE BIDRAGSYTARAR

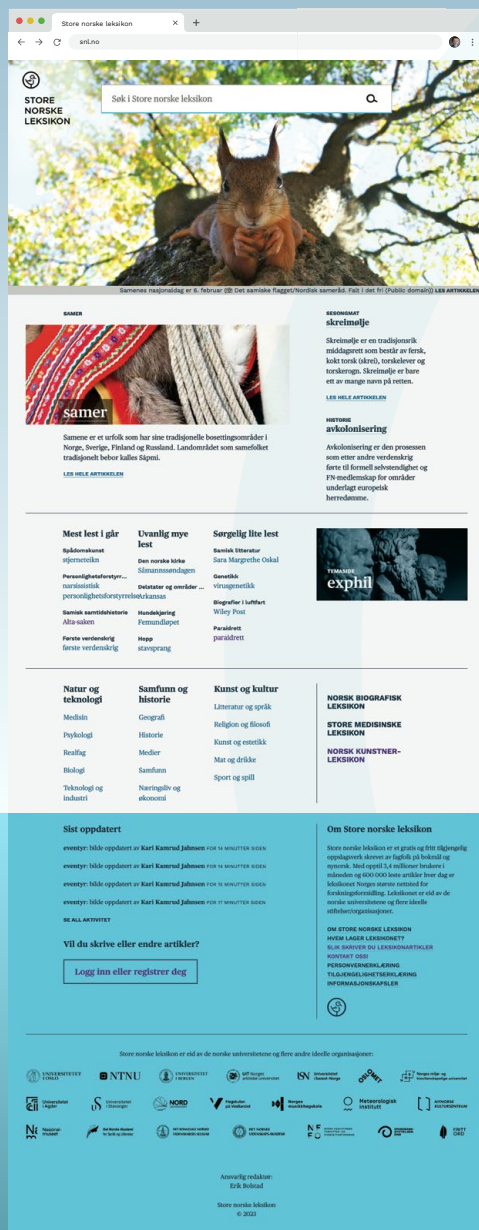
I 2022 var det 1966 aktive bidragsytarar i leksikonet, 58 prosent var ikkje formelt tilknytta leksikonet.

OPPDATERTE ARTIKLAR

I 2022 vart det oppdatert 53 049 artiklar, ein nedgang frå dei to åra før (storprosjektet med å oppdatere «alt»), men kraftig auke samanlikna med tidlegare år.

STORE NORSKE LEKSIKON har på få år blitt ein av dei mest brukte norske nettstadene, med fleire lesarar enn dei fleste norske avisene. Leksikonet er Noregs største nettstad for forskingsformidling.

Fagansvarlege skriv innhaldet i Store norske leksikon. Ein fagansvarleg er ein handplukka fagperson som forvaltar ein liten del av leksikonet, og dei fleste er forskarar ved universiteta.

Leksikonet har opp mot 3,5 millionar unike brukarar i månaden, og i snitt blir artikkelane lesne 400 000 gongar på kvardagar.

Leksikonet blir gjeve ut av foreininga Store norske leksikon. Medlemene i foreininga er alle dei norske universiteta, høgskular og andre ideelle organisasjonar.

Framsidedo av Chamnan Phanthong. Vevarar er ei gruppe små fuglar som har namn etter dei kunstferdig samannvorne reira mange av vevarartane lagar.